T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/147
KARAR NO : 2025/302
KARAR TR : 05/05/2025

ÖZET : Davalı belediye ile su abonesi davacı arasındaki abonelik sözleşmesinden kaynaklanan ve resmi daire aboneliği tarifesinin özel hastaneler aboneliği tarifesi olarak değiştirilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Başkent Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. S. M.
Davalı : İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. A. O.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Başkent Üniversitesine bağlı İzmir Zübeyde Hanım Araştırma ve Uygulama Merkezi Çiğli Ek Hizmet Binasının resmi daire aboneliği tarifesinin özel hastaneler aboneliği tarifesi olarak değiştirilmesine ilişkin 08/03/2024 tarihli ve 1022741 sayılı İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü işleminin iptali, Şubat/2024 tarihinden bu yana fazla tahakkuk ettirilen meblağın iadesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü vekili süresinde verdiği cevap dilekçesinde, uyuşmazlığın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini ileri sürerek, yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **İzmir 6. İdare Mahkemesi 06/09/2024 tarih ve E.2024/658 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davalı vekilinin görev itirazının reddine ve mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Dava dosyasının incelenmesinden; davacı Üniversiteye bağlı İzmir Zübeyde Hanım Araştırma ve Uygulama Merkezi Çiğli Ek Hizmet Binasının resmi kurum üzerinden ücretlendirilen su aboneliği tarifesinin 01.02.2024 tarihi itibarıyla özel hastaneler aboneliği olarak değiştirilmesine ilişkin işlemin iptali istemi ile bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *İdare, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re'sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmasıyla idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemler özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmaktadır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZAvgMKT - hrbMH6Q - JX4/Jxp - cFgJlI= ile erişebilirsin

Uyuşmazlıkta, dava konusu edilen su aboneliği tarifesinin özel hastaneler aboneliği olarak değiştirilmesine ilişkin işlemin; kamu gücüne dayalı, tek taraflı ve re'sen tesis edilmiş olduğu ve idari işlemin unsurlarını taşıdığı ve bu konuda adli yargının görevli olduğuna ilişkin özel bir kanuni düzenleme de bulunmadığı görülmüş olup; davanın görüm ve çözümünün idari yargı kolunun görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmıştır..."

4. Davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunması üzerine, dilekçe dava dosyasının bir örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın, adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Başvurunun ilgili kısmı şöyledir:

"... Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde, davacının abonelik türünün değiştirilmesine ilişkin işlemin, taraflar arasında bir abonelik ilişkisinin bulunması hususu dikkate alındığında, idareyle kişi arasında abonman sözleşmesiyle kurulan özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında maliyet-kâr esasına göre idarece belirlenen tarifeye dayanılarak gerçekleştirilen işlemin kapsamından değerlendirilmesi gerektiğinden, söz konusu işlemin iptaliyle işlem nedeniyle fazla ödenen bedelin iadesi istemiyle açılan işbu davanın çözümünün de adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır..."

6. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

7. Danıştay Başsavcısı uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu ve 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca yapılmış başvurunun kabulü gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda abonelik sözleşmesi tanımlanmış ve tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara ilişkin davaların tüketici mahkemelerinde görüleceği hükme bağlanmıştır.

Yine anılan Kanuna dayanılarak hazırlanan Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliğinin, 2. maddesinde, Yönetmeliğin her türlü abonelik sözleşmelerini kapsayacağı öngörülmüştür.

Dava konusu olayda, davalı idare ile arasında "resmi daire aboneliği" sözleşmesi bulunan davacının, su abone grubu "özel hastane aboneliği" ne dönüştürülmüştür.

Davalı idare tarafından, davacının su abone grubunun değiştirilmesine ilişkin işlem; abonelik sözleşmesinin uygulanmasından kaynaklanan bir uyuşmazlık olmamakla birlikte, abonelik sözleşmelerinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında olması ve bu Kanuna göre çıkacak uyuşmazlıklarda açılacak davaların görüm ve çözümünde tüketici mahkemelerinin görevli olması nedeniyle, abonelik sözleşmesinin mahiyetinin ve içeriğinin değiştirilmesi sonucunu doğuran işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü adli yargı yerine ait bulunmaktadır.

SONUÇ: Açıklanan nedenle, 2247 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun yukarıda belirtilen gerekçeyle kabulü gerektiği düşünülmektedir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZAvgMKT - hrbMH6Q - JX4/Jxp - cFgJlI= ile erişebilirsin

IV. İLGİLİ HUKUK

8. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları*" başlıklı 15. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi şöyledir:

> "*...Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak...*"

9. 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "*Görev ve Yetkiler*" başlıklı 2. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> "*İSKİ'nin görev ve yetkileri şunlardır:*
> *...*
> *b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,*
> *...*
> *d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak..."*

10. 2560 sayılı Kanun'un "*Gelirler*" başlıklı 13.maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *" İSKİ'nin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır:*
> *a) Su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına karşılık, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler,*
> *b) Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca, su ve kanalizasyon tesislerinden yararlananlardan ilgili belediye adına alınacak katılma payları..."*

11. 2560 sayılı Kanun'un "*Tarife Tespit Esasları" başlıklı* 23. maddesi şöyledir:

> *"Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukarların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile, amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve % 10'dan aşağı olmayacak nispetinde bir kâr oranı esas alınır.*
> *Tarifelerin tespiti ile tahsilâtla ilgili usul ve esaslar bir yönetmelik ile belirlenir."*

12. 2560 sayılı Kanun'un Ek 5. maddesi şöyledir:

> *"(5/6/1986 - 3305/3 md. ile gelen Ek 4 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)*
> *Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır."*

13 . 27/10/2010 tarih ve 27742 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin *"Tanımlar"* başlıklı 4. maddesinin (a) bendi şöyledir:

> *"(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;*
> *a) Abone: Su ve atıksu ve katı atık hizmetlerinden faydalanan ve/veya faydalanacak gerçek veya tüzel kişiyi,"*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZAvgMKT - hrbMH6Q - JX4/Jxp - cFgJlI= ile erişebilirsin

14. Aynı Yönetmeliğin *"Abonelik"* başlıklı 10. maddesi şöyledir:

"(1) Atıksu altyapı yönetimlerinin hizmet vermekle yükümlü olduğu tüm gerçek ve tüzel kişilerin abone olması zorunludur."

15. Aynı Yönetmeliğin *"Hizmet Sözleşmesi"* başlıklı 12. maddesi şöyledir:

" (1) Her bir abone için toplam sistem maliyeti o aboneye verilen veya verilecek hizmete göre hesaplanır. Atıksu altyapı yönetimleri ve/veya evsel katı atık idareleri hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacak her abone karşılıklı sözleşme yapmakla yükümlüdürler.
(2) Sözleşme, abonenin ve/veya atık üreticisinin hangi hizmetlerden yararlandığını ve hangi tarife türü üzerinden ücretlendirileceğini tanımlar."

16. İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (İZSU) Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği'nin *"Tanımlar ve kısaltmalar"* başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi şöyledir:

" (1) Bu Yönetmelikte yer alan;
a) Abone: İdare tarafından sunulan su ve atıksu hizmetlerinden, abonelik sözleşmesi çerçevesinde faydalanan veya faydalanacak gerçek veya tüzel kişileri,"

17. Aynı Yönetmeliğin *"Su abone grupları"* başlıklı 7. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Uygulanacak tarifeler itibariyle su abone grupları aşağıda belirtilmiştir:
...
d) Özel hastane aboneleri: 27/3/2002 tarih ve 24708 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğine tabi hastaneleri kapsar.
...
g) Resmî daire aboneleri:
1)Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, belediyelerin ve belediyelere bağlıkuruluşların hizmetlerini ifa ettikleri yerlerde su tüketen aboneleri,
2) İlgili mevzuatına göre resmî tarife uygulanması gereken aboneleri kapsar.
..."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/05/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZAvgMKT - hrbMH6Q - JX4/Jxp - cFgJlI= ile erişebilirsin

Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, Başkent Üniversitesine bağlı İzmir Zübeyde Hanım Araştırma ve Uygulama Merkezi Çiğli Ek Hizmet Binasının resmi daire aboneliği tarifesinin, özel hastaneler aboneliği tarifesi olarak değiştirilmesine ilişkin 08/03/2024 tarihli ve 1022741 sayılı İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü işleminin iptali ile Şubat/2024 tarihinden bu yana fazla tahakkuk ettirilen meblağın iadesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

21. Yasal düzenlemeler ve somut olay birlikte dikkate alındığında; davacı ile davalı idare ile arasında *"resmi daire aboneliği"* sözleşmesi bulunduğu, 11603033 numaralı su aboneliği ile ilgili olarak davalı idare tarafından su abonelik tipinin *"özel hastane aboneliği"* olarak değiştirilmesine dair 08/03/2024 tarihli ve 1022741 sayılı işlem tesis edildiği, bu işlemin iptali istemiyle dava açıldığı; uyuşmazlığın davalı belediye ile su abonesi davacı arasındaki abonelik sözleşmesinden kaynaklandığı ve resmi daire aboneliği tarifesinin özel hastaneler aboneliği tarifesi olarak değiştirilmesine ilişkin olduğu, bu uygulamanın davalı idare ile davacı arasında abonman sözleşmesiyle kurulan özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında idarece belirlenen esaslara dayanılarak gerçekleştirildiği anlaşıldığından uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalı idarenin görev itirazının reddine ilişkin İzmir 6. İdare Mahkemesinin 06/09/2024 tarih ve E.2024/658 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı idarenin görev itirazının reddine ilişkin İzmir 6. İdare Mahkemesinin 06/09/2024 tarih ve E.2024/658 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/05/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Doğan AĞIRMAN	Üye Eyüp SARICALAR	Üye Muharrem ÜRGÜP
	Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZAvgMKT - hrbMH6Q - JX4/Jxp - cFgJlI= ile erişebilirsin